

Mededelingenblad De Hoofdhof Berkum

Jaargang 67, nummer 4

Verschijnt eenmaal per maand
december 2020

DE HOOFDHOF BERKUM

predikant:	ds. J.M. Rohaan-Bisperink, Boogmakerstraat 27, 8043 AP Zwolle dsmarijnrohaan@gmail.com	tel.	06-53203778
kerkelijk bureau:	mw. K. Helder-Corporaal, Erasmuslaan 29, 8024 CT Zwolle phelder@home.nl	tel.	453 30 84
kerkgebouw:	Kerkweg 26, 8024 AN Zwolle hoofdhof@gmail.com	tel.	453 50 45
koster:	mw. T. van Well, Aureliavlinder 36, 8016 HB Zwolle	tel.	421 47 06
scriba:	dhr. J. Wagteveld, Eikenlaan 37, 8024 CA Zwolle jaapwagteveld@hotmail.com	tel.	454 72 33
administrateur:	dhr. W. van der Meulen, w.meulen@home.nl	tel.	06-18441966
internet:	www.hoofdhof.nl		
geestelijke verz.			
Berkumstede:	dhr. B. Dingjan	tel.	038-2001100

KERNTEAM PASTORAAT

Voor pastorale ondersteuning kunt u contact opnemen met de coördinator mw. D. Lips-Makken, tel. 06-42841201.

OPHAALMOGELIJKHEID VOOR KERKDIENT

Indien u niet in staat bent op eigen gelegenheid de kerkdienst te bezoeken, dan bestaat de mogelijkheid opgehaald te worden. Hiervoor kunt u contact opnemen met uw wijkdiaken of met Jan Visscher (diaconie), tel. 3374740.

KERKTELEFOON

Als u overweegt een abonnement op de kerktelefoon te nemen en u wilt eerst voorlichting, vraag dan uw diaken of ouderling of neem contact op met dhr. W. Hornstra, Glanerbeek 17, tel. 453 71 45 of met dhr. H. Kooijker, Fivel 3, tel. 420 22 85.

LITURGIE GROOT LETTERTYPE

Wilt u in de dienst gebruikmaken van de liturgie met een groter lettertype, dan kunt u deze vinden in de hal.

BANKREKENINGNUMMERS

Voor de Kerk:	PGB De Hoofdhof	NL71 RABO 0377 3508 93
Collectebonnen:	PGB De Hoofdhof	NL50 RABO 0313 5432 16
Voor de Diaconie:	Diaconie PGB De Hoofdhof	NL58 RABO 0387 3804 42
Voor de ZWO:	Diaconie Geref.Kerk De Hoofdhof o.v.v. Voor de ZWO	NL05 RABO 0373 7109 92
Voor de Jeugd:	PGB De Hoofdhof o.v.v. Voor het Jeugdwerk	NL71 RABO 0377 3508 93

KERKDIENTEN

Online diensten* en aanwezige gemeenteleden

Zondag 6 december

9.30 uur
Organist
Zang
Ouderling van dienst
Lector
1^e Collecte
2^e Collecte
Beamerdienst
Jeugd

Tweede zondag van Advent

Ds. P. Dekker uit Wierden
Gert de Jong
Amicanto
Madeleen Wagteveld
Hanna van der Waal
Voor de Kerk
Voor de Jeugd
Tijmen Buijs en Rens van der Waal
Kindernevendienst

Zondag 13 december

9.30 uur
Organist
Ouderling van dienst
1^e Collecte
2^e Collecte
Beamerdienst
Jeugd

Derde zondag van Advent**Top2000-dienst**

Ds. J. M. Rohaan
Gert de Jong
Fokje Duursema
Voor de Diaconie
Voor de Kerk
Niek Aaldenberg en Aafke Zijlstra
Kindernevendienst

Zondag 20 december

9.30 uur
Organist
Zang
Ouderling van dienst
Lector
1^e Collecte
2^e Collecte
Beamerdienst
Jeugd

Vierde zondag van Advent

Mw. D. Lips
Jan Post
Amicanto
Jaap Wagteveld
Wiepkje Mensink
Voor de Kerk
Voor de Diaconie / Vluchtelingenwerk
Klazien Helder en Ties van der Waal
Kindernevendienst

*Online diensten worden uitgezonden via www.kerkdienstgemist.nl

BIJ DE DIENSTEN

Gastpredikant

Op zondag 6 december a.s. kunt u ds. P.W. Dekker uit Wierden, tel. 0546-723167, als voorganger verwachten. Ds. Dekker heeft eerder in de gemeenten Twijzelerheide, Vorden, Zutphen, Velp en Meppel gestaan. Sinds 2014 is hij predikant van de Gereformeerde Kerk te Wierden. Ds. Dekker is geboren op 1 april 1957.

Kerkelijk Bureau / Klazien Helder

AMNESTY INTERNATIONAL

Zondag 13 december a.s. is de maandelijkse schrijfactie voor Amnesty International. De brieven zijn dan te vinden in de hal van de kerk (zowel voor als na de kerkdienst).

Bent u niet in de kerk aanwezig en wilt u toch een brief versturen laat het ons dan weten. Dan mailen we de brieven of brengen we ze even langs.

Hiervoor kunt u bellen of mailen naar Ineke Neuteboom-Visser, 038-3377727 ('s avonds); fam.neuteboom@mail.com of Miny Veenema, 038-8519715, minyveenema@gmail.com .

Doet u mee?

Ineke Neuteboom-Visser

VAN DE DIACONIE

In de maand november doet de diaconie een beroep op u voor de volgende collectes:

Zondag 13 december a.s./ Eigen diaconie

Zondag 20 december a.s. / Vluchtelingenwerk

Als diaconie zijn we nog naarstig op zoek naar Hoofdhoffers die een beetje tijd vrij kunnen maken voor de zorg voor de ander.

Gewoon bellen!! Doen.

*Namens de diaconie,
Miny Veenema*

VERANTWOORDING DIACONIE

In het novembernnummer van onze Hoofdhof is eerder opgegeven dat de collecte-opbrengst op 20 september € 141,70 is geweest. Inmiddels is dit bedrag gestegen naar € 151,45 wegens nagekomen ontvangsten.

Hetzelfde doet zich voor met betrekking tot de Bloemencollecte van 20 september, ook in dit geval is er sprake van nagekomen ontvangsten waardoor het bedrag is gestegen van € 156,35 naar € 166,10.

Ook de collecte van 11 oktober, ten behoeve van de Kledingbank, gaf eenzelfde beeld te zien. Hier steeg de opbrengst van € 134,15 naar € 164,40.

Voor zover nu bekend is de opbrengst van de collecte gehouden op 18 oktober bestemd voor onze eigen Diaconie € 129,25 geweest, en heeft de Bloemencollecte, die is gehouden op 25 oktober € 121,95 opgebracht.

Op zondag 8 november is na afloop van de avondmaalsviering gecollecteerd voor de Stichting Bartiméus in Zeist en was de opbrengst € 137,75 (tot nu toe).

Zoals uit bovenstaande cijfers blijkt kunnen de opbrengsten in de tegenwoordige tijd nog wat stijgen, maar inmiddels is door ondergetekende € 350,00 overgemaakt naar de instelling waarvoor gecollecteerd is.

Tenslotte dient nog te worden vermeld dat er van een gemeentelid nog een gift is ontvangen van € 20,00.

Namens de Diaconie weer "dank u wel" voor alle bedragen die voor de verschillende doelen en onze eigen Diaconie werden ontvangen.

Jan Visscher, penningmeester

OPROEP VAN DE PENNINGMEESTER VAN DE DIACONIE

Wanneer u dit nummer van onze Hoofdhof weer doorbladert dan is het al weer de 48- of 49ste week van het jaar 2020, dus nog maar 3 of 4 weken voordat het nieuwe jaar weer voor de deur staat. In verband hiermee het verzoek aan iedereen die nog een (bloemen) rekening heeft, die bestemd is voor de penningmeester van de Diaconie, om deze vóór 18 december a.s. in te leveren, zodat alle nog openstaande rekeningen of vorderingen nog in het boekjaar van 2020 verrekend kunnen worden.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Jan Visscher, penningmeester

UIT DE GEMEENTE

Op zondag 15 november hadden we een mooie primeur: een dienst met een video-preek van ds. Ale Pietersma, verder uitgesproken door gemeenteleden en lectoren/stagiaire. Heel mooi dat dat zo kon nu Ale Pietersma zelf aan huis gebonden was. Zo vergaat het in deze tijd meer mensen. Afspraken kunnen niet doorgaan, voorgenomen aanwezigheid moet worden afgezegd. Gelukkig begrijpen we allemaal in welke situatie we verkeren.

Op 29 november gaan we de Adventstijd weer in. De Kinderneven-dienst heeft gedichtjes uitgekozen die bij het aansteken van de Adventskaarsen zullen worden gelezen.

In de Adventsperiode willen we als gemeente ook licht brengen bij mensen die wel een lichtje of engeltje kunnen gebruiken. Dit doen we door middel van het kerstengelenproject. Het is een vorm van onderling pastoraat. Het is fijn om te zien dat er in de brievenbus in de kerk al heel wat briefjes zitten van mensen die wel op pad willen gaan. Opgeven via de mail kan ook. Geef ook vooral namen door van mensen die wat aandacht mogen krijgen. Omdat ze misschien wel heel veel voor een ander doen, of heel wat voor de kiezen hebben. Kerstengelen gaan anoniem te werk, en komen bij mensen binnen én buiten de gemeente!

Hoe de kerstdagen er dit jaar uit zullen zien is nog een vraagteken.

In de voorbereiding van de diensten wordt met verschillende mogelijkheden rekening gehouden. We hopen dat het Licht van Kerst, ondanks de moeizame omstandigheden waarin we verkeren, onverminderd schijnen mag!

Bij de diensten

Op 13 december zal de Top2000-dienst plaatsvinden. Het thema van de dienst is 'samen'. Heel veel mensen werken (live en digitaal) mee aan deze muzikale dienst! Marjet Zijlstra, Hanna Gerritsen, Gert de Jong, Hans Kooijker, Ante Woudsma, Marianne van Norel, Carel Wagteveld, Gerjanne Wagteveld, Mayka van der Beek, Fleur Wassing, Eva van der Veer, Eva van der Lei, Hanna van der Waal en anderen.

Het samen voorbereiden en repeteren gaf al heel veel energie en hopelijk is dat ook in de dienst te voelen. We hopen dat het een inspirerende dienst wordt. Engelstalige liederen zullen met enkele zinnen worden ingeleid, zodat de betekenis duidelijk is.

Houdt u niet van popmuziek maar wel van Johannes de Heer-liederen? Op zondag 7 maart 2021 zal een thema-dienst worden gehouden voor liefhebbers van Johannes de Heer-liederen. U kunt uw verzoekliederen te zijner tijd doorgeven. Gert de Jong zal orgel en vleugel bespelen. We hopen in dergelijke thema-diensten elkaar iets te laten ervaren wat liederen van ons hart zijn.

Een hartelijke groet aan u allen, ds. Marijn Rohaan

JE KOMT ALS GEROEPEN!

Heeft u dat ook wel eens? Het gevoel dat onverwacht bezoek komt als geroepen?

Net op het moment dat je het nodig hebt stapt er onverwacht iemand binnen. Je wordt er

even blij van.

In gedachten noemen we zo'n bezoeker vaak een engel.

In de praktijk van het leven zijn we soms een engel en soms iemand die een engeltje nodig kan hebben. Het zou mooi zijn als in deze donkere tijd van het jaar een aantal engelen in Berkum op stap zouden kunnen gaan!

Nu is binnenkomen in deze tijd van corona wat lastig, maar gelukkig zijn engelen vindingrijk. Het is in dit geval al voldoende dat ze iets bij de deur zetten of door de brievenbus gooien. Met als enige afzender: een engel van de Hoofdhof.

Zou u zo'n engel willen zijn? Heeft u er plezier in om iets anoniem bij iemand te bezorgen? Dat kan een mooi gedichtje zijn, een mooie kaart of iets lekkers. U kunt zelf iets bedenken. Gewoon een lief gebaar naar iemand die dat goed kan gebruiken.

Geef u dan op!

Weet u iemand (hoeft helemaal geen Hoofdhof-lid te zijn) die wel een steuntje in de rug kan gebruiken? De redenen kunnen heel verschillend zijn en worden uiteraard niet vermeld. En alleen leeftijd is zeker geen criterium!

Geef naam en adres door!

In de eerste week van december koppelen wij dan engelen en de opgegeven adressen aan elkaar. Dan kunnen engelen op pad gaan, en verschijnt er hopelijk een glimlach op het gezicht van vele mensen.

U kunt mailen naar

Fokje Duursema - fduursema@ziggo.nl

Desiree Lips - desireelips@kpnplanet.nl

Wilt u liever niet mailen:

In de hal van de kerk staat een doos waarin u uw aanmelding als engel kwijt kunt. U kunt er ook de namen in doen van mensen van wie u vindt dat er een engel langs mag gaan.

Desiree Lips

Calum Scott

Rag'n' Bone Man

Leonard Cohen

Claudia de Breij

Eric Clapton

De Hoofdhof Berkum
Zondag 13 december 2020
09:30

ABBA

Marco Borsato

Stef Bos

Kijk live mee via:

www.kerkdienstgemist.nl → De Hoofdhof Berkum-Zwolle

‘LAND VAN VERWONDERING’

Marianne Gerritsen en Marijn Rohaan zijn zich aan het verdiepen in de vertelmethode ‘Godly play’, en kindertheologiseren.

Godly play is een prachtige manier van het vertellen van heilige verhalen, waarbij kinderen worden aangemoedigd om zelf over het verhaal na te denken en dit te verwerken.

De bedoeling is om in de komende tijd af en toe op een zondagmiddag een Bijbelverhaal centraal te stellen en met de kinderen te delen. Ouders kunnen elkaar ondertussen ontmoeten.

Voor kinderen van 3 tot 12 jaar is deze manier van vertellen geschikt. Op 20 december om 15.00 uur zal de eerste keer plaatsvinden.

Zie de uitnodiging elders in dit mededelingenblad.

Deze activiteit past in het nieuwe beleidsplan dat in ontwikkeling is, dat proberen wil om kinderen en jongeren een eigen plek te geven in de gemeente.

‘Land van Verwondering’ wordt een eigen ontmoetingsmoment van ouders en kinderen die graag hun kind iets over het geloof willen meegeven en laten ontdekken.

Joke Hoekstra heeft op zondag 15 november na de dienst een toelichting gegeven op de beleidsvoornemens van de kerkenraad. Haar woorden leest u ook in dit mededelingenblad terug.

ds. Marijn Rohaan

BIJ DE VERKLARING VAN DE PROTESTANTSE KERK TIJDENS KRISTALLNACHTHERDENKING 2020

Op de kerkenraad is op 9 november gesproken over de verklaring die René de Reuver heeft uitgesproken tijdens de Kristallnachttherdenking.

In de Hoofdhofgemeente is de pijn van de oorlog en de prijs die het verzet heeft gekost voor sommige families nog erg voelbaar.

De kerkenraad is van mening dat voor deze pijn en gevoeligheid onvoldoende aandacht is geweest binnen de PKN bij het uitspreken van de verklaring. Met name op het proces waarmee tot de verklaring is gekomen, is kritiek geuit. Gemeenten zijn er niet in meegenomen en gemeenteleden zijn erdoor overvallen.

Nu de precieze tekst bekend is, voorzien van uitleg en nuancering, is er binnen de kerkenraad een beter begrip gekomen. Of de woorden schuld en boete theologisch de juiste zijn, blijft een vraag. Maar de kerkenraad ziet wel waarde in het erkennen dat er in de geschiedenis voorafgaand aan de Tweede Wereldoorlog onvoldoende oog is geweest voor antisemitische opvattingen in de kerkelijke leer.

De kerkelijke theologie van die tijd heeft mede een voedingsbodem gecreëerd waarin het zaad van antisemitisme en haat kon wortelen.

Classispredikant Klaas van der Kamp, toevallig aanwezig voor kennismaking, deelde vanuit zijn ervaringen binnen de Raad van Kerken hoe antisemitisme in Nederland in de huidige tijd nog aan de orde van de dag is, ook ná alle gruwelijkheden van de Tweede Wereldoorlog. Afstand nemen van al het denken in groepen en benoemen wat gevaarlijk en verkeerd was, blijft belangrijk.

In de verklaring bracht René de Reuver een belangrijk onderscheid aan, dat ook de kerkenraad met nadruk wil onderstrepen. Waar kerkelijke instanties het aan moed ontbrak om positie te kiezen voor de Joodse inwoners, zijn gelukkig daden verricht van ongelofelijke persoonlijke moed door leden van de kerken. Met dankbaarheid gedenken we hen die de moed hadden om tijdens de oorlog in verzet te komen.

Klaas van der Kamp neemt onze gesprekken en ervaringen over dit onderwerp mee naar zijn overleg met René de Reuver.

Als u naar aanleiding van de verklaring wilt doorpraten met kerkenraadsleden over wat dit met u heeft gedaan, meld u dan bij de scriba. Graag gaan wij hierover met u in gesprek.

De kerkenraad

Verklaring van de Protestantse Kerk in Nederland over erkenning van schuld en onze verantwoordelijkheid voor de toekomst, zoals uitgesproken door ds. René de Reuver, scriba generale synode, tijdens de Kristallnachtherdenking op 8 november 2020.

Ook aan het einde van dit 75e jaar van onze bevrijding komt de Joodse gemeenschap van Nederland in Amsterdam bijeen voor de Kristallnachtherdenking.

In de nacht van 9 op 10 november 1938 begon met een eerste pogrom de gewetenloze, machinale moordcampagne waaraan in de daaropvolgende jaren zes miljoen Joden ten prooi vielen. Maar zoals Abel Herzberg schreef in zijn dagboek uit Bergen Belsen: Er zijn in de Tweede Wereldoorlog geen zes miljoen Joden uitgeroeid, maar er is één Jood vermoord en dat zes miljoen keer. Ook andere groepen vielen uitsluiting, wegvoering en moord ten deel.

Het is onvoorstelbaar hoe groot het verdriet is dat de Shoah in de Joodse gemeenschap heeft teweeggebracht en hoe diep de pijn die de overlevenden hebben gevoeld. Een pijn die door de volgende generaties wordt meegedragen en ervaren. Het is in erkenning van dat verdriet en van die pijn dat de Protestantse Kerk in Nederland zich richt tot de Joodse gemeenschap in ons land. Nog niet eerder zocht de Protestantse Kerk op deze wijze het gesprek met onze Joodse gesprekspartners. Dat dit pas in het 75e jaar van de bevrijding geschiedt, is laat. Naar wij hopen niet té laat.

De Protestantse Kerk in Nederland wil zonder terughoudendheid erkennen dat de kerk mede de voedingsbodem heeft bereid waarin het zaad van antisemitisme en haat kon groeien. Eeuwenlang werd de kloof in stand gehouden die later de Joden in de samenleving dusdanig kon isoleren dat ze konden worden weggevoerd en vermoord. Ook in de oorlogsjaren zelf heeft het de kerkelijke instanties veelal aan moed ontbroken om voor de Joodse inwoners van ons land positie te kiezen.

Dit ondanks de daden van ongelofelijke persoonlijke moed die, God-zij-dank, ook door leden van de kerken werden verricht. Met dankbaarheid gedenken wij hen die de moed hadden om tijdens de oorlog in verzet te komen.

De Protestantse Kerk erkent tevens dat de opvang van de Joden die na 1945 terugkeerden in onze samenleving tot schrijnende situaties heeft geleid. De problemen die werden ondervonden bij de terugkeer van oorlogsspleegkinderen naar de Joodse gemeenschap en bij de restitutie van bezit zijn daarvan pijnlijke voorbeelden.

In de erkenning van dit alles belijdt de kerk schuld. Vandaag in het bijzonder tegenover de Joodse gemeenschap. Want antisemitisme is zonde tegen God en tegen mensen.

Ook de Protestantse Kerk is deel van deze schuldige geschiedenis. Wij schoten tekort in spreken en in zwijgen, in doen en in laten, in houding en in gedachten.

Mogen alle slachtoffers van de grote verschrikking een gedachtenis en naam (Hebreeuws: Yad vaShem) hebben in het hart van de Eeuwige, de God van Israël. Dat alle geliefden die worden gemist, niet worden vergeten. Zoals geschreven staat:

*Aarde, dek mijn bloed niet toe,
laat mijn jammerklacht geen rustplaats vinden.
(Job 16:18)*

We nemen onszelf voor alles te doen wat mogelijk is om de joods-christelijke relaties verder uit te laten groeien tot een diepe vriendschap van twee gelijkwaardige partners, onder andere verbonden in de strijd tegen het hedendaagse antisemitisme.

Einde verklaring zoals uitgesproken door ds. René de Reuver tijdens de Kristallnachtherdenking 2020.

BELEIDSPLAN 2021-2025

Beste gemeenteleden,

Als gemeente zijn we gewend dat de kerkenraad een gemeente-avond organiseert, om de plannen voor de komende jaren aan u voor te leggen. Door de omstandigheden, waarin we nu verkeren, doen we het op deze manier: door middel van online-uitzending van een gemeente-vergadering na de dienst.

Graag nemen we u mee in de plannen en perspectieven van de kerkenraad.

Het huidige beleidsplan loopt tot 2021.

Dit beleidsplan is een leidraad en werkplan voor de kernteams van onze kerkgemeenschap. Hierin komen de strategie en doelen bijeen, uitgaande van onze missie en visie:

U en jij, als leden van de Protestantse Gemeente de Hoofdhof, wij samen zijn onderweg als Gods volk.

Ons geloof zet ons in beweging. Iedereen mag zich bij ons thuis voelen. Samen willen we een levende en levendige gemeenschap vormen in een Huis, waar de boodschap van Christus eigentijds ter sprake komt en waar mensen het Licht van warmte, hartelijkheid en meeleven vinden, zodat Hoofd, Hart en Handen worden geraakt.

Momenteel wordt hard gewerkt aan het opstellen van een nieuw plan voor de komende 5 jaar.

Als eerste stap is geïnteriseerd wat er de afgelopen jaren terecht is gekomen van het oude beleidsplan. Veel is er gerealiseerd en veel is er gebeurd. Niet alle doelen zijn gehaald.

Door omstandigheden die veel tijd hebben gekost - zoals de mogelijke fusie met de Emmaüsgemeente en het vertrek van ds. Burggraaff - is er weinig geëvalueerd.

Wel is er, mede op verzoek van de gemeenteleden, en met instemming van de kerkenraad, een jeugdwerker aangesteld.

Dit heeft geresulteerd in het feit, dat er in de Hoofdhof op dit moment een actieve jeugdgroep aanwezig is, en een begin is gemaakt met andersoortige vieringen.

Inmiddels is ook ds. Marijn Rohaan als predikant beroepen en aangesteld. Een goed moment om samen na te denken over de toekomst van de gemeente.

Op onze bezinningsochtend hebben we stilgestaan bij de dromen voor onze gemeente.

Wat hopen we, wat verwachten we, en waar zien wij ons als Hoofdhofgemeente staan over ongeveer 5 jaar?

Welke middelen hebben we tot onze beschikking?

Welke kwetsbaarheden kent onze gemeenschap?

De uitkomst van die bezinning is de volgende:

Als stip aan de horizon zien wij de Hoofdhof, als een Open Buurtkerk.

Een gastvrije dorpskerk met ruimte en een welkom voor iedereen die daar behoefte aan heeft.

We hebben veel in huis.

We vormen een warme en hechte geloofsgemeenschap.

We hebben een prachtig, multifunctioneel kerkgebouw tot onze beschikking, dat staat in een prachtige, verjongende wijk.

Op dit moment hebben we een goede financiële en onafhankelijke positie. En er zijn nog genoeg trouwe vrijwilligers en menskracht voor alle kernteams. Maar naar de toekomst toe spreekt dit laatste niet voor zich.

Want er is ook een belangrijke kwetsbaarheid, en dat is de leeftijdsopbouw van de gemeente.

De gemeente is vergrijsd en in de afgelopen jaren is er weinig aanwas van onderop gekomen: we missen de jonge gezinnen.

We staan als geloofsgemeenschap op een kruispunt.

Gaan we proberen onze geloofsgemeenschap te versterken met jonge mensen, om zodoende weer voldoende vitaliteit te hebben voor de toekomst?

Of kiezen we ervoor om te gaan voor wat we hebben en dat te behouden?

Kiezen we voor de eerste optie (meer jonge mensen), dan zal het zwaartepunt van het werk van onze predikant liggen bij het verjongen en verbreden van onze gemeente.

Kiezen we voor optie 2, van “hebben en behouden” dan ligt het zwaartepunt op de zorg voor de oudere leden van onze geloofsgemeenschap.

Bij optie 2 is het onvermijdelijk, dat we over een aantal jaren niet meer als Protestantse Gemeente in Berkum zullen kunnen bestaan.

Als kerkenraad hebben we gekozen voor optie 1: verjonging en verbreding van onze Gemeente.

Dat houdt in dat daar ook het zwaartepunt van de opdracht aan de predikant zal liggen.

Dit betekent echter ook dat we ons “onderling pastoraat” goed moeten organiseren.

Het pastoraat wordt tot nu toe gedragen door gemeenteleden die zelf ook kwetsbaar aan het worden zijn.

Dit kan daarom niet jarenlang op dezelfde voet doorgezet worden.

Omdat pastoraat, naast de vieringen, één van de pijlers is van onze gemeenschap, baart ons dat zorgen.

Inmiddels zijn het Kernteam Pastoraat en het Kernteam Diaconie met elkaar in overleg, over een nieuwe organisatie van het Pastoraat, waarbij zij de onderlinge samenwerking zoeken.

Diaconaat en Pastoraat overlappen elkaar deels.

We hebben ons daarom de vraag gesteld: Hoe kunnen we zo zuinig mogelijk omgaan met onze menskracht en toch zoveel mogelijk bereiken?

We zoeken hierbij de oplossing om gemeenteleden te activeren en aan elkaar te verbinden in kleinere eenheden, die dicht bij elkaar in de buurt wonen. Om zo naar elkaar om te zien.

We willen taken van ambtsdragers, diaken en ouderling, zoveel mogelijk opsplitsen en verdelen over de leden.

Met als doel, dat de werklast beperkt zal zijn en er meer mensen actief betrokken zijn bij onze gemeente.

Immers, alleen met elkaar geven we vorm aan onze geloofs-gemeenschap.

Het nieuwe beleidsplan zal erop gericht zijn: meer naar buiten toe te openen.

Ruimte te bieden aan “jonge loten”, kansen om gezinnen en kinderen op hun eigen wijze betrokken te laten zijn.

Meer nog dan al praktijk was, willen we de samenwerking zoeken met het dorp en met scholen.

Ook de samenwerking met de Ichthuskerk willen we heel graag intensiveren.

De kernteams zullen vanuit hun eigen werkzaamheden aan deze doelen werken.

Corona maakt het gemeentelven er niet gemakkelijker op.

We roeien met de riemen die we hebben en doen ons best om saamhorigheid te creëren.

De kerkenraad ervaart ook een grote verbondenheid in de gemeente.

Vanuit deze verbondenheid doen we een beroep op u.

De gemeente heeft u nodig om kerk te kunnen zijn in de komende jaren. Daarvoor hoeft niet iedereen ambtsdrager te worden! Alle inzet, voor een korte en afgebakende periode of project, helpt daarbij!

Daarom de vraag: waar bent u goed in? Wat heeft uw en jouw interesse? Bent u bereid, bijvoorbeeld één keer per maand, een vast gemeentelid te bezoeken?

Laat het ons weten. Want hiermee wordt het pastoraat al ontlast.

Neem af en toe eens deel aan een project, zoals Durfte, of het gast-aan-tafel-project.

Ook het bijvoorbeeld één keer per maand bezorgen van post of kerkblad, zou de trouwe mensen, die dit al jaren doen, een keertje ontlasten.

Wij zien de toekomst hoopvol tegemoet, en gaan er de komende 5 jaren met enthousiasme mee aan de slag.

Maar tegelijkertijd staren we ons niet blind. We denken ook na over mogelijk andere vormen van kerkzijn, voor als we het de komende jaren niet gaan redden, qua bemensing en/of financiën.

Wij, als kerkenraad, gaan onze schouders er weer onder zetten.

En we hebben uw en jouw hulp hard nodig.

Wilt u meedenken, reageren of hebt u nadere informatie nodig?

U kunt altijd bellen of mailen met mij of met de scriba.

Ik wil eindigen met een citaat wat ik kortgeleden las:

‘God gaf ons de wind, maar we moeten zelf de zeilen hijsen!’

*Namens de kerkenraad,
Joke Hoekstra, voorzitter*

Heeft u ook al zin in een gezellige kersttijd? Een tijd waarin we uitkijken naar de geboorte van Jezus. Om dat te verbeelden hebben leden van D-Vote kerstgroepjes gehaakt.

Een kerstgroepje bestaat uit drie figuurtjes, Jozef, Maria en het kindje Jezus in de kribbe en een houten schijf om het groepje op te zetten. Het is allemaal handgemaakt en de setjes zijn allemaal verschillend.

Bij afhalen kunt u zelf kiezen, bij bezorgen kunt u een voorkeur uitspreken en zoeken wij de beste match.

De prijs van een kerstgroepje is € 8,00.

Met de opbrengst kunnen wij de kwaliteit van onze optredens verhogen of een optreden verzorgen in het ziekenhuis of de gevangenis.

Bij belangstelling graag reageren met een miltje naar dvote12@gmail.com of bellen naar Margriet Vogel, tel. 06-41678472.

Namens D-Vote, Jaap Drupsteen

UITNODIGING 'LAND VAN VERWONDERING'

Beste ouders,

Ben je misschien nieuw in Berkum komen wonen, of woon je hier al een tijd en vind je het leuk om andere ouders te ontmoeten? Wil je graag de verhalen van de Bijbel op creatieve en eigentijdse wijze meegeven aan je kinderen? Misschien is 'Land van Verwondering' dan wel iets voor jou en je kind.

Op 20 december zal voor de eerste keer een bijeenkomst zijn voor kinderen met hun ouders rondom het verhaal over 'de Heilige Familie'. Want... het is dan bijna Kerst!

Het is de aftrap van een aantal keren 'Godly Play', een manier van ontdekkenderwijs en ervaringsgericht leren over de verhalen van God. Er wordt gewerkt met de volgende drieslag:

- Verhaal
- Verwonderen
- Verwerken

Na het vertellen van een verhaal volgt een gesprek en dan krijgt ieder kind de ruimte om het verhaal op zijn eigen manier te verwerken. We eindigen feestelijk met wat lekkers in de kring.

Wanneer:

Zondag 20 december,
van 15.00 -16.00 uur

Waar:

Kerkzaal van Protestantse
Gemeente de Hoofdhof,
Kerkweg 26 Zwolle

Voor wie:

Kinderen van (ca.) 3-10 jaar
en hun ouders

Je hoeft niet kerkelijk te zijn of lid van de gemeente, iedereen is van harte welkom. Neem ook gerust vrienden mee.

In verband met de corona-maatregelen is het wel van belang je even op te geven. Stuur voor 15 december een mail naar

dsmarijnrohaan@gmail.com

Er is plek voor max. 30 aanwezigen. Wil je graag op de hoogte worden gehouden, stuur dan ook een mail.

Graag tot dan!

Marianne Gerritsen en Marijn Rohaan (06-53203778)

Godly Play werkt vanuit het besef dat kinderen al religieuze ervaringen hebben. Ze horen, zien en doen, weten en voelen al van alles. Het vertellen van verhalen ondersteunt kinderen bij het leren van een religieuze taal voor hun geloof. Godly Play reikt woorden aan om kinderen meer te laten ontdekken over zichzelf, anderen en de verborgen aanwezigheid van God in de wereld.

Lees meer op: www.godlyplay.nl

KERSTACTIVITEITEN

in Protestantse Gemeente “De Hoofdhof” Berkum

In de Adventstijd brengen we lichtpuntjes met het kerstengelenproject!

18 december	15.30 uur Kerstviering voor ouderen Online via www.kerkdienstgemist.nl Voorgangers: Bas Dingjan Driezorg/Berkumstede en ds. Marijn Rohaan
20 december	15.00 uur ‘Verwonderen en ontdekken’ Kerstactiviteit voor ouders en kinderen (van ca 3-10 jaar) over de ‘heilige familie’ Door Marianne Gerritsen en ds. Marijn Rohaan Aanmelden bij dsmarijnrohaan@gmail.com
24 december	Muzikale Kerstnacht van Ichthuskerk en Hoofdhof samen in de Hoofdhof; aanvang 21.00 uur Online te volgen via www.kerkdienstgemist.nl
25 december	Kerstdienst voor jong en oud Aanvang 9.30 uur Voorganger ds. Marijn Rohaan Online te volgen via www.kerkdienstgemist.nl

HOOFDHOFTUINTJE

Zo, nu heb ik eindelijk de tijd om eens te vertellen wat er allemaal op dat plekje in de tuin gebeurt.

U weet wel voorheen het Hoofdhofje, welke met de kindernevendienst werd gebruikt.

Maar kinderen worden groter en zijn nu betrokken bij de Jeugdkerk; en ja, dan tuinier je niet meer, toch?

De twee tuintjes kwamen vrij, en ik mocht er één van.

En daar ging het heen:

Eerst mest halen. Met twee lege kruiwagens togen we naar de kinderboerderij, en we kwamen terug met twee volle mestkarren. Dwars door Berkum heen. Ons niet zien lopen?

Dan bemesten, zaaïen, poten en zo al meer. Wat kun je op een ogenschijnlijk klein stukje nog veel in de grond stoppen. Spinazie, radijs, bieten, worteltjes, tomaten, een bloemetje hier en daar. Vooral sla uit eigen tuin is lekker zacht, andijvie, en niet te vergeten aardappelen.

Je stopt negen pootaardappelen in de grond, en je krijgt er twee volle emmers aardappelen weer uit. Fascinerend.

Wat ook bijgehouden moet worden is bewateren. Eerst was het heen en weer lopen met gieters, opzij van de kerk is een kraantje, leidingwater, maar nu staat er een heuse waterton. Dat scheelt aanzienlijk, niet alleen in lopen, ook in waterkosten en het is milieuvriendelijk. Dus waar het dak van het fietsenhok al niet goed voor is. Het past ook mooi bij onze Groene Kerk.

Er zijn ook een paar tuinvrienden die spontaan een plant in de tuin zetten, zonder dat ik het weet. Of een kruisbessenstruikje en een rabarberplant. En een paar boontjes met stokken, gemakkelijk, hoef ik niet te bukken. Een verrassend gebaar.

En zo ben ik wat bezig, en wordt me ook nog koffie aangeboden met de klus- en tuinploeg, die dan ook actief is om alles netjes rondom de kerk te maken. Een gezellig moment.

Ik vind het super dat dit zo kan. Dat ik deze gelegenheid heb en wat is er mooier om als tuinierster op je kop in de tuin te staan.

Van alles hebben we heerlijk gesmuld!

Coby Bartels

OOST-EUROPA COMMISSIE

In deze coronatijd is het goed om steeds weer aan anderen te vragen: “Hoe gaat het met je”. Gelukkig kunnen we zeggen dat de commissie en hun naasten nog steeds gezond zijn.

In deze rustige tijden gaan veel mensen hun huis opruimen. Daarbij geven ze ook veel aan onze commissie. De wagen voor het transport naar Rijssen is vol geladen maar kan helaas nog niet vertrekken omdat Twente ook rood kleurde. Even mee wachten dus.

Wel zijn deze zomer enkele volle vrachtwagens naar Oost-Europa vertrokken met chauffeurs uit die landen.

Dus de hulpverlening is ondanks corona zoveel mogelijk doorgedaan.

Dienstbaarheid werkt verbindend

Helpen en je geloof delen sluiten elkaar niet uit. Jezus demonstreerde Gods liefde door actie én woorden. Daartoe worden wij ook opgeroepen.

‘Want ik had honger en jullie gaven mij te eten. Ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen mij op. Ik was naakt en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij. Ik was gevangen en jullie kwamen naar mij toe’.

Het zijn deze woorden uit Mattheüs 25, die evangelist Aleksander Subotin inspireren om in Servië zijn werk te doen. Hij is ervan overtuigd dat in deze tijd het evangelie uitdragen vooral zit in daden, meer dan in preken. Door voedsel uit te delen, eenzame ouderen op te zoeken en geestelijke bijstand te bieden. Die les leerde hij tijdens de vluchtelingencrisis die Servië een aantal jaren geleden trof. Hij wilde met zijn kerk hulpverlenen. De mensen zaten niet op een preek te wachten. Ze hadden warme kleren nodig, water en voedsel. De gemeente verleende hulp en bad en toonde op die manier Gods liefde. Als Oost-Europa Commissie ondersteun(d)en wij pastor Aleksander in Kukura van harte.

Kinderwerk

De landenteams van stichting KOEN in Oost-Europa vertellen hoe het kinderwerk geweest is in coronatijd. Veel Vakantie-Bijbel-Weken (VBW) en kinderkampen werden geannuleerd. In plaats van VBW's werden bijvoorbeeld verkorte KOEN programma's gebruikt uit voorgaande jaren, en in Slowakije organiseerde men één-dags-kampen.

Met dank voor de steun van Ark Mission konden 31.200 kleine boekjes gedrukt worden om uit te delen. Tot de oude situatie weer terug is zullen zij ook nu hun best doen om de geestelijke groei van de kinderen te verzekeren. “Ons leven is totaal anders geworden. Hoewel het een moeilijke tijd is, geloven we dat Gods nabijheid kostbaar is, we moeten Zijn hulp zoeken. We bidden voor jullie allemaal dat Gods genade jullie kracht en troost mag geven”.

Giften blijven dan ook van harte welkom

Uw gift is welkom op bankrekeningnummer: NL26RABO041.35.50.745 t.n.v. Protestantse Gemeente Zwolle o.v.v. Commissie Oost Europa.

*Dineke Rohaan, Gerry van Berkum,
Herman Lammersen en Jan Flokstra*

KERKELIJKE FINANCIËN

Heeft u uw toegezegde jaarlijkse bijdrage(n) al voldaan, de VVB, resp. de toezegging voor de Diaconie en/of de ZWO?

Het loopt alweer tegen het eind van het kalenderjaar. Het moment om nog even uw aandacht te vragen voor de financiën van Kerk, Diaconie en ZWO.

In de afgelopen jaren hebben we aangegeven dat het voor de penningmeesters het meest praktische is, als de toegezegde bedragen ook in het betreffende kalenderjaar binnenkomen. Het scheelt administratief werk als alles aan het eind van het boekjaar mooi 'glad' loopt.

Wij vragen u daarom te controleren of uw toegezegde kerkelijke bijdrage (VVB), uw Diaconie bijdrage en/of uw ZWO-bijdrage al (volledig) voldaan is.

Bijvoorbeeld om belasting-redenen kunt u natuurlijk afwijken van het kalenderjaar, maar dan is het wel gewenst om vooraf of kort na het betreffende kalenderjaar de toezegging gestand doet.

Toezegging Actie Kerkbalans 2020 en wat betekent dat voor 2021?

In de Hoofdhofgemeente is de toezegging vanuit de Actie Kerkbalans een toezegging vanaf het betreffende actiejaar.

Omdat wij als Hoofdhofgemeente één keer per twee jaar de Actie Kerkbalans verrichten (een hele klus voor de vrijwilligers), vragen wij bij de Actie Kerkbalans wat u vanaf dat betreffende jaar aan de Kerk

(VVB), de Diaconie en/of de ZWO wilt geven. Dat hebben we in 2020 gedaan.

In 2021 is er vanuit de Hoofdhofgemeente dan ook geen Actie Kerkbalans. Wij hebben u bij de Actie Kerkbalans van 2020 gevraagd om ook in 2021 de toezeggingen vanuit de Actie Kerkbalans 2020 te voldoen. Mocht u de ruimte hebben, dan is het fijn als de bijdrage iets verhoogd kan worden.

Begroting 2021

Vanaf 14 november liggen de begrotingen voor 2021 van de Hoofdhofgemeente en van de Diaconie *inclusief* de ZWO ter inzage in de consistoriekamer (tot eind november). Door de corona-perikelen begroten we als Hoofdhofgemeente een tekort van € 10.740 in 2021. Dat kunnen we opvangen met onze reserves, maar die reserves zijn natuurlijk niet onbeperkt.

Misschien zijn er leden en/of andere betrokkenen die de reserves met, bijvoorbeeld een éénmalige gift of een legaat, willen aanvullen, dat geeft ons lucht, dat kan zomaar bijdragen aan een langere voortzetting van onze zelfstandige gemeente.

Bedankt!

We bedanken alle gemeenteleden en alle meelevende gevers voor de grote betrokkenheid bij het werk van de Kerk, de Diaconie en/of de ZWO én voor de bijdragen die daarbij in 2020 geschonken zijn.

Wij vertrouwen erop dat we 2020 netjes kunnen afsluiten en hopen erop dat we ook in 2021 weer op u kunnen rekenen.

*Hartelijk dank,
Gertia Woudsma (B&F),
Harry Vos (ZWO),
Jan Visscher (Diaconie) en
Wim van der Meulen (Administratie)*

BOOM VAN WEEMOED EN HOOP

November is de maand van het terugkijken op het bijna voorbijge jaar, dat geeft deze maand iets weemoedigs wat vaak nog versterkt wordt door het wat triestige weer.

Terugkijken en herdenken liggen dicht bij elkaar, op 2 november is het Allerzielen en de laatste zondag van de maand is het in veel Protestantse kerken eeuwigheidszondag.

We denken terug aan degenen die overleden zijn of zoals Gerrit Achterberg het verwoordde in zijn gedicht 'November':

"We kijken in de gaten van het jaar."

Dit jaar krijgt het herdenken een extra dimensie doordat er, vanwege de corona, meer mensen overleden zijn dan in andere jaren.

Vanuit de Hoofdhof, de Sionskerk, de Ichthuskerk en de Wijkvereniging Berkum is daarom het initiatief 'Grenzeloos Herdenken' ontstaan, bedoeld om voor alle overledenen uit Berkum van dit bewogen jaar ergens in de wijk een herinnering te plaatsen.

Na overleg met de gemeente is besloten om in het Reviusplantsoen een walnotenboom te planten en daar een herinneringsteken bij te plaatsen.

Op zaterdagmiddag 14 november is deze boom in besloten kring, vanwege de coronamaatregelen, geplant en de hoop is om in het voorjaar 2021 een herdenking met een grotere groep te kunnen houden, u hoort daar te zijner tijd meer over.

Een walnotenboom kan uitgroeien tot een grote en sterke boom die het honderden jaren kan volhouden. Zo'n jonge boom is daarmee een teken van hoop, het virus heeft niet het laatste woord.

Toch is er ook de weemoed, hij staat er als een herinnering aan dierbare wijkgenoten die niet meer onder ons zijn.

We wensen deze boom een lang leven toe.

*Namens het organisatiecomité,
Henk Overweg*

COLLECTE OPBRENGSTEN

Hieronder een overzicht van collecte-opbrengsten, dit keer van de collecten in de periode 6 september tot en met 8 november; ook deze keer is het een tussenstand, per 15 november:

Eerder vermelde collecten:

06-09	Werelddiaconaat / Ghana	€ 124,55
06-09	Jeugd	€ 140,65
13-09	Jeugdwerk PKN (2/3) en eigen Jeugdwerk (1/3)	€ 134,95
13-09	Kerk	€ 230,85
20-09	Diaconie	€ 151,45
20-09	Bloemen	€ 166,10
27-09	PKN Vredeswerk	€ 162,25
27-09	Jeugd	€ 135,20
04-10	PKN Kerk en Israël	€ 150,70
04-10	Jeugd	€ 129,85
11-10	Diaconie/Kledingbank	€ 174,40
11-10	Kerk	€ 204,95
11-10	Avonddienst Marius van Dokkum	€ 307,20

Om duidelijkheid te geven aan de ontvangers en de bedragen aan de verschillende instanties over te kunnen maken, sluiten we nu september af.

De niet eerder vermelde collecten

18-10	ZWO / Kerk in Actie Rwanda	€ 237,75
18-10	Diaconie	€ 139,25
25-10	Kerk	€ 145,95
25-10	Bloemen	€ 131,95
01-11	Kerk in Actie Zending (ZWO) / West Papoea	€ 144,50
01-11	Jeugd	€ 88,50
08-11	Diaconie / Stichting Bartiméus	€ 164,25
08-11	Kerk	€ 190,20

We herhalen de oproep: blijf vooral geven, zodat we als gemeente in staat zijn te blijven delen!

Collectebonnen

Collectebonnen zijn verkrijgbaar in vellen van 20 bonnen à € 2,00 (€ 40,00), 20 bonnen à € 1,00 (€20,00) en van 20 bonnen à € 0,50 (€ 10,00). Graag opgave van het aantal vellen per waarde.

Bestellingen vanaf € 50,00 door overboeking op de Rabobankrekening van de kerk: NL 50 RABO 0313.5432.16 t.n.v. "Hoofdhofgemeente inzake collectebonnen", waarna u de bonnen krijgt thuisbezorgd. Levertijd is maximaal 3 weken.

*Kernteam Beheer en Financiën,
Gerard Gerritsen*

MICHAËLSVIERINGEN in de Grote of Sint Michaëls Kerk

Thema: De Bergrede

In alle vieringen komt een gedeelte van de Bergrede aan bod. Deze rede beoogt het leven van mensen te verdiepen, beoogt een praktijk van waarachtig solidair leven. Het is een indringende uitnodiging van Godswege, verwoord door Jezus.

Welkom in de vieringen waarin altijd een goed woord van God klinkt en mooie (kerk)muziek

De tijd van **Advent** is de tijd van geconcentreerde verwachting, de gemeente trekt zich als het ware even terug in de binnenkamer zonder de wereld los te laten, integendeel.

Zij gaat 'priesterlijk' voor in geduldig wachten, zij persisteert in Hoop.

06 december - 17.00 uur. Vesper. Thema: 'De gulden regel.'

Voorgangers: Robert Kanning en Harry Steenberg

13 december - 17.00 uur. Vesper. Thema: 'De smalle weg'

Voorgangers: ds. Harm Bousema en Els Rademaker-Vos

20 december - 17.00 uur. Vesper. Thema: 'Fundamenteel'

Voorgangers: Harry Steenberg en Christa van Stappen

24 december - **22.00 uur** Kerstnachtdienst. Thema: 'Een groot licht zien'

Voorganger: ds. Iemke Epema

27 december - 17.00 uur. Vesper. Thema: 'Een utopie!?'

Voorgangers: Els Rademaker-Vos en Robert Kanning

Namens de organisatie Michaëlsvieringen, Christa van Stappen

AGENDA

13-12	Schrijffactie Amnesty International, in de hal van de kerk, na de dienst	
13-12	Top2000-dienst, De Hoofdhof	09.30 uur
14-12	Meditatiegroep, in de consistorie	19.30 uur
18-12	Kerstviering vanuit de Hoofdhof voor ouderen (online)	15.30 uur
20-12	Land van Verwondering, De Hoofdhof	15.00-16.00 uur
20-12	Meet & Eat / kerstchallenge	16.30 uur

KOPIJ DE HOOFDHOF

Het volgende kerkblad verschijnt op 17 december 2020 en bevat gegevens over de maanden december 2020/januari 2021.

U kunt uw kopij inleveren bij de heer J. Wagteveld, Eikenlaan 37, 8024 CA, tel. 45 47 233 tot **uiterlijk maandag 7 december 2020**

De redactie verzoekt u vriendelijk uw berichten schriftelijk in te leveren via e-mail: jaapwagteveld@hotmail.com

DUURZAME TIP VAN DE MAAND

Koop een duurzame kerstboom

- neem een 2de hands kunstboom of
- huur een boom die terug geplant wordt

